

ÇOCUKLARIMIZA FARKLILIKLARINI AÇIKLAMA KILAVUZU

***Yüzümle Mutluyum
Derneği***

ÇOCUĞUMUZA FARKLILIKLARINI AÇIKLAMAK

Farklılık, alışılan ve sıradan olanın dışında olmak, eşit ya da simetrik olmamak ya da işlevini tam olarak yerine getirememek anlamlarına gelebilir. İnsanlar arasındaki farklar, dış görünüşleriyle, kişilik özellikleriyle, sevdikleri ya da sevmedikleriyle, oturdukları semtle, sahip oldukları inançlarla ve daha birçok özellekle belirlenebilir.

Her şeyiyle birbirine tıpatıp benzeyen iki insanın olması mümkün değildir. Bu imkânsızlık aslında bizi biricik yapar. Birbirimizden bambaşka görüntülere, özelliklere, hislere, düşüncelere sahip olmak bir arada yaşamayı daha renkli ve çeşitli kılar. Bu doğrultuda çocuğumuza farklılıklarından bahsetmeden önce hem aile üyelerinin hem de çocuğun farklılıkla ilgili düşüncelerini öğrenmekte fayda var.

Çocuğumuz farklı olanı değerli ve çeşitli mi görmeli yoksa dışlanan ve ötekileştirilen olarak mı değerlendirmeli? Sanırım hepimiz birinci seçeneği isteriz. Bunu çocuğumuza öğretmeden önce kendimizi fark etmeliyiz. Biz farklı olana nasıl yaklaşıyoruz? Toplumun çok değerli bir parçası olduğunun, bütünü var ettiğinin farkında mıyız? Herkesin görünüşü, tercihleri, inanışları ve daha birçok özelliğiyle içindeki kendi olmasını istemez miyiz? Çünkü yalnızca bu sayede bir diğerini yargılamadan kabul etmeyi öğrenebiliriz. Bunu önce ailemizde, ardından çevremizde, işlerimizde, okullarımızda gerçekleştirmeye çalışabiliriz. Ama toplumsal değişimlerin zaman ve emek gerektirdiğini unutmamalıyız. Bu toplumsal değişim gerçekleşene kadar çocuklarımızın sosyal iletişimi etkili bir şekilde sürdürmeleri ve bu süreçte incinmemeleri için onlara farklılıklarını doğru bir şekilde anlatmak yararlı olacaktır.

PEKİ, NASIL ANLATABİLİRİZ?

- Öncelikle belirsizliğin her insan için rahatsız edici olduğunu unutmamak gerekir. Bu sebeple ailelerin de çocuklarının sahip oldukları hastalık ya da sendrom hakkında bir sağlık personelinde doğru tıbbi bilgileri alması ilk hedeftir.
- Çocuklarımıza kendi farklılıklarını açık ve net bir dille, anlayış ve kabulle ifade etmemiz yararlı olacaktır. Bunun için aile, sağlık çalışanlarıyla konuşmalı hastalık ya da sendroma ait bilgileri ve süreci öğrenmelidir. Eğer aile kendi içinde kabullenmekte ve ifade etmekte zorlanıyorsa bir ruh sağlığı uzmanından (psikolog, psikiyatri uzmanı, sosyal hizmet uzmanı, psikolojik danışman gibi) destek almalıdır.
- Çocuğun yaşına uygun ve anlayabileceği kelimeleri seçmeye özen göstererek, sağlığı ile ilgili aklında soru işareti bırakmayacak ve onu karamsarlığa itmeyecek ve aynı zamanda ona gerçekçi olmayan tablolar çizmeyecek şekilde bilgilendirme yapmak gerekir.

- Eğer bu sendrom ya da hastalık çocuğun dış görünüşünde bir farklılık yaratıyorsa, aile öncelikle kendi içinde farklılıkları kabul etmeyi ve normalleştirmeyi sağlamalı, ardından çocuğa farklılığın çeşitlilik olduğunu pozitif bir dille ifade etmelidir. Çocuğa bazen de farklılıkların dikkat çekici olduğu ve insanlarda merak uyandırdığı, bu sebeple diğer insanların ona bakabileceği ve neyi olduğunu sorabileceği hakkında bilgi verilebilir. ocuk farklılıkları sebebiyle zorluk yaşayabileceğinin farkında olmalı ve her zorluk yaşadığında ailesiyle paylaşması konusunda desteklenmelidir.
- Çocuğun yaşadığı zorlukları ailesiyle paylaşabilmesi için ailenin iletişim kanalını kuvvetlendirmesi ve kendi içinde duygu ve düşüncelerini de paylaşabiliyor olması gerekir. Örneğin bir durum bizi zdğnde 'Bunda üzülecek bir Őey yok' demek, o an yaşadığımız gerçekliği reddetmek olacaktır. zntnn normal ve sağlıklı bir duygu olduğunu bilmek, neden zldğmz fark etmek ve istiyorsak bizi zen duruma karşı tepkilerimizi değiştirmeye çalışmak daha yararlı bir yaklaşım olacaktır. Aynı zamanda sahip olduğumuz bir farklılık utanmamıza, ie kapanmamıza neden oluyorsa, durumu görmezden gelmek bu duyguları değiştirmeyecektir. Olumsuz bir duygumuzu değiştirmek için öncelikle fark etmek, kabul etmek ve ifade etmek; ardından değişim için hareket etmek gerekir.
- ocuğumuza farklılıklarını anlatırken, onun sahip olduğu sendrom ya da hastalığa sahip başka çocuklarla tanışmasını sağlamak kabul ve normalleştirmeyi kolaylaştırabilir. Bazen farklılıkları sadece biz yaşıyormuşuz gibi gelir. Bu durumda bizim gibi olduğunu düşündüğümüz insanların varlığına ihtiyaç duyarız. Yalnız olmadığımızı bilmek sorun olarak gördüğümüz durumlara daha kolay baş etmemizi sağlar.

Yüzümle Mutluyum Derneği

Psikolog Hazal AKKAYA ETNKOL